

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БТ «МЕРЕЖА» м. КРИВИЙ РІГ»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

I Всеукраїнської науково-практичної конференції

«ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ»

*м. Кривий Ріг
15 лютого 2018 року*

УДК 159.98
ББК 88.573 я 5

Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 15 лютого 2018 року). – Кривий Ріг, 2018. – 437 с.

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України
(протокол № 10 від 28 березня 2018 року)*

Публікується за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів», яка відбулася 15 лютого 2018 року у Донецькому юридичному інституті МВС України (м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 21).

Видання може бути корисним для працівників правоохоронних органів, аспірантів (ад'юнктів), слухачів магістратури, студентів та курсантів вищих навчальних закладів, а також всім, хто цікавиться проблемами психологічного забезпечення правоохоронних органів.

Матеріали збірника опубліковані в авторській редакції.

© ДЮІ МВС, 2018

Конівіцька Т.Я., Литвин А.В. Формування риторичної компетентності як невід’ємний аспект професійної реалізації фахівця	197
Корж Є.М. Психологічне супроводження діяльності працівників оперативних підрозділів	200
Кудар К.В. Психологічні якості професійного здоров’я правоохоронців в типових та нетипових умовах	203
Куций О.А. Основні фактори кар’єрної кризи спеціаліста	207
Лапшинська Н.Б., Пасько О.М. Психодіагностика комунікативних якостей суддів	211
Лісун С.Л., Кудерміна О.І. Довіра – головний принцип співпраці Національної поліції України з населенням	215
Матвій І.В., Вавринів О.С. Професійно-психологічні якості правоохоронців	218
Мілорадова Н.Е. Базові характеристики професіогенезу фахівця-правоохоронця	221
Мозоль В.В. Особливості психологічної готовності курсантів та студентів ВНЗ до професійної самореалізації	224
Неведюк К.А., Шаповал І.М. Дослідження психологічних чинників внутрішньоособистісних конфліктів в юнацькому віці	227
Пенькова О.І. Самореалізація особистості у сімейній взаємодії	231
Рева О.М. Психологічні особливості самооцінки конфліктності поліцейських	234
Рижаківа Д.О. Деякі аспекти комунікативної взаємодії поліцейських та громадськості	237
Руденко Л.А. Комунікативна компетентність як чинник професійної адаптації фахівців соціального захисту	240
Сергієнко О.О. Вплив негативних емоційних станів на розвиток професійного відчуження особистості рятувальника	244
Ситай В.О. Про проблеми довіри громадянського суспільства до поліції	246
Степанчук Д.М., Романенко О.В. Особливості та значення стиля лідерства для працівників в системі ОВС	249
Ушакова І.М. Розвиток професійної ідентичності курсантів НУЦЗУ	252
Федоровська Н.В. Формування психологічної готовності спецпризначенців Національної поліції до дій в екстремальних ситуаціях	255
Цільмак О.М. Зміст складових загальнокультурної компетентності поліцейського	259
Червак Ю.О., Литвин В.В. Розвиток комунікативних особливостей взаємодії поліцейського	262
Чиханцова О.А. Розвиток особистісного потенціалу особистості в кризовому суспільстві	265

справді стане зразковим правоохоронним органом, в якому усі без винятку працівники неухильно дотримуватимуться положень Конституції та законів України, професійно виконуватимуть свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів на основі принципу верховенства права і основне – поважатимуть і не порушуватимуть прав і свобод громадян, життя, здоров'я та безпека яких визнаються найвищою соціальною цінністю в державі.

Список використаних джерел:

1. Яхонтова Е. С. Доверие как базовая ценность компании и инструмент управления персоналом. *Современное управление*. 2003. № 11. С. 19–30.
2. Кокотов А. Н. Доверие. Недоверие. Право. Москва: Юрист, 2004. 192с.
3. Mishler W. Trust, Distrust and Skepticism about Institutions of Civil Society. Glasgow: Centre for the Study of Public Policy; University of Strathclyde, 1995. 125 p.
4. URL: <http://www.bbc.com/ukrainian/features-40824349>
5. URL: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/05/27/7145189/>
6. Про Національну поліцію України: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/-show/580-19/page>.

Матвіїв Ірина Володимирівна

студентка третього курсу Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Вавринів Олена Степанівна

викладач кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ПРОФЕСІЙНО – ПСИХОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ

Будь-яка професійна діяльність пред'являє до людини певні вимоги та накладає своєрідний відбиток на його особистість і спосіб життя загалом. Щоб визначити, якими особистісними якостями, які зумовлюють ефективність професійної діяльності, повинен володіти працівник органів внутрішніх справ, необхідно здійснити психологічний аналіз специфіки діяльності, виявити її особливості, розкрити її структуру.

Правоохоронна діяльність вимагає від працівників не лише професійних знань, вмінь та навичок, а й наявності певних психологічних якостей, які будуть сприяти виконанню службових обов'язків. Виконання професійних обов'язків вимагає від правоохоронців високої особистісної відповідальності, здатності виконувати завдання в умовах дефіциту

інформації та часу і часто здійснюється в небезпечних умовах для життя як власного, так і життя всіх інших учасників ситуації правопорушення.

Формування особистості починається ще задовго до навчання у ВНЗ – з моменту виникнення бажання присвятити себе певному виду діяльності. Бажання та інтереси є одними з основних мотивів людини. Стійкі мотиви особистості формують її спрямованість, що обумовлює вибір певної діяльності. Таким чином виникнення мотивів професійного спрямування можна вважати початком професійного розвитку особистості [2].

У процесі навчання в майбутніх правоохоронців формується система професійних мотивів, які стануть рушійною силою розвитку професійно-психологічних якостей. Розглядаючи вимоги до професійно-психологічних якостей правоохоронців для успішного виконання завдань в екстремальних умовах, слід говорити про рівень їх готовності або придатності до небезпечної діяльності з високим ступенем ризику.

В літературі описується, що готовність до діяльності є структурним особистісним утворенням, до складу якого входять морально-вольові якості особистості, мотиви діяльності, знання, практичні уміння й навички, індивідуально-психологічні якості, які забезпечують ефективно включення в нову сферу діяльності й ефективність її виконання [1].

Морально-психологічна підготовленість до дій в екстремальних умовах – це специфічна вихованість працівника, що забезпечує високу професійну і моральну поведінку в критичних ситуаціях, вона включає:

- вірність професійному обов'язку;
- вірність товариського обов'язку при дії в складі груп;
- вміння керувати собою в професійних, моральних і психологічно важких умовах;
- мобілізувати всі свої сили і можливості;
- не вчиняти імпульсивних вчинків, що можуть вплинути на виконання роботи.

Екстремальна розвиненість характеризується високим рівнем розвитку якостей, що забезпечують успішність дій в екстремальних умовах таких як:

- вольових якостей, (цілеспрямованість, сміливість, мужність, стійкість, рішучість, відповідальність, пильність);
- професійно-психологічної стійкості;
- здатності вести боротьбу нервів з озброєним противником;
- особливо розвинених пізнавальних якостей: спостережливості, швидкості мислення, прогностичності, кмітливості;
- особливо розвинених фізичних якостей: фізичної витривалості, сили, спритності, швидкості рухових реакцій [3].

Підсумовуючи, можна зазначити, що до структури і змісту моделі працівника спеціальних підрозділів слід віднести такі:

1. Індивідуально-психологічні якості та процеси (загальні здібності, розумові процеси, психофізіологічні якості, спрямованість; характерологічні

риси, емоційно-почуттєві риси характеру, особливості спілкування, самосвідомість).

2. Професійні вимоги (компетентність, орієнтація в правовому полі, вільне володіння необхідним обсягом знань, щодо чинного законодавства, загальна ерудиція, високий загальноосвітній і культурний рівень, знання напрямків діяльності, структуру органів та підрозділів).

3. Ділові та моральні якості (уміння працювати в команді для вирішення службових завдань, цілеспрямованість у досягненні результатів, здатність виділити головну мету в роботі і зосередитися на її досягненні найбільш ефективними засобами, уміння чітко планувати свої дії, та виконувати їх незалежно від різкого відхилення стану справ від встановленого порядку. Відповідальність, сумлінність) [3].

4. Екстремальна підготовленість (володіння тактико-спеціальними знаннями та навичками, вміння застосовувати заходи вогнепально-силового впливу).

5. Дисципліна та ставлення до праці (особиста дисципліна, усвідомлене й добровільне дотримання регламентованого порядку роботи, розпорядку дня, працьовитість, прагнення виконати доручену справу якомога краще, здатність планомірно вести роботу, уміння складати план роботи і суворо його дотримуватися, здатність швидко приймати обґрунтовані рішення).

6. Фізичний стан та стан здоров'я повинен відповідати вимогам, що пред'являються до працівників спеціальних підрозділів.

Список використаних джерел:

1. Волошина О.В. Психолого – акмеологічне консультування як засіб підвищення психологічної культури керівника ОВС / О.В. Волошина // Юридична психологія та педагогіка. Науковий журнал НАВС. К., 2011. № 2. С. 111-121.

2. Мяготин А.В. Имидж и стиль деятельности сотрудника правоохранительных органов как формы проявления его профессиональной этики / А.В. Мяготин // Международный семинар по проблемам полицейской этики. М.: Московский университет МВД России, изд-во «Щит-М», 2003. С. 16-22.

3. Столяренко А.М. Экстремальная психопедагогика: учеб. пособие для вузов/ А.М. Столяренко. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 607 с.